

LAKIALOITE 88/2001 vp

Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan korotettavaksi lasten kotihoidon tuen hoitorahan ja hoitolisän perustasoja sekä kotihoidon tuen maksamisen laajenta-

mista kaikille alle kolme ja puolivuotiaiden lasten perheille. Samoin yksityisen hoidon tukeen ehdotetaan pienempiä tasokorotuksia.

PERUSTELUT

Lasten hoitaminen kotona on arvokasta työtä sekä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta että myös yhteiskunnallisesti. Tämän työn arvostus tulee tunnustaa ja osoittaa se myös päätöksenteossa. Tämän toteuttaminen vaatii kotihoidon tukeen oikeuttavan ikärajan nostamista. Aluksi tukeen oikeutettujen piiri laajennettaisiin kosemaan kaikkia alle kolme ja puolivuotiaiden lasten perheitä.

Kotihoidontukijärjestelmä toimii pienten lasten kunnallisen päivähoidon vaihtoehtona. Viime hallituskaudella lasten kotihoidon tukea leikkattiin siten, että tuen perusosa aleni 1 908 markasta kuukaudessa 1 500 markkaan ja vastaavasti alenivat sisaruskorotus ja pienituloisia ja keskituloisia koskeva kotihoidon tuen lisäosa. Nykyinen laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta tuli voimaan 1.8.1997. Sen perusteella perheelle maksetaan hoitorahaa 1 500 mk/kk yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta ja kustakin seuraavasta alle 3-vuotiaasta 500 mk/kk ja alle oppivelvollisuusikäisestä lapsesta 300 mk/kk.

Hoitolisää maksetaan vain yhdestä perheen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta. Hoitolisän määrä on nykyisin enintään 1 000 mk/kk.

Lakisääteisen kotihoidon tuen supistamisen jälkeen monet kunnat ovat jälleen ottaneet käyttöön kuntalisiä, jotta kotihoidon tuki olisi todellinen vaihtoehto päivähoidolle. Tämä on johtanut siihen, että eri kunnissa asuvat perheet ovat eriarvoisessa asemassa lasten kotona hoitamisen mahdollisuuksien suhteen. Nostamalla kotihoidon tuen tasoa riittävästi lasten päivähoitovaihtoehdot asetettaisiin tasa-arvoisempaan asemaan.

Pienten lasten vanhemmilla tulee olla mahdollisuus valita keskenään tasa-arvoisista lastenhoitomuodoista lapsen ja perheen elämäntilanteen kannalta sopivin. Nykyinen lastenhoitojärjestelmä suosii selvästi lasten kunnallista päivähoitoa muiden hoitojärjestelyjen sijaan. Nykyisellään kotihoidon tuen määrä on niin alhainen, että siitä ei muodostu todellista vaihtoehtoa monellekaan vanhemmalle, joka haluaa hoitaa las-

taan kotona. Jotta kotihoidon tuki olisi todellinen vaihtoehto päivähoidolle, on sen tasoa korotettava ja sen maksatusaikaa pidennettävä.

Korotus pienten lasten hoidon tuessa kannustaa vanhempia valitsemaan lapsilleen tällaisen hoitomuodon kunnallisen päivähoidon sijaan. Tätä kautta kunnilta vapautuu varoja päivähoidon järjestämisestä ja näitä varoja kunnat voivat käyttää kuntakohtaisiin lisiin. Näin voidaan pienin askelin muuttaa pienten lasten hoitojärjestelmää enemmän kotihoitoa suosivaksi.

Pienten lasten hoidon tukeen käytetään vuodessa noin kaksi miljardia markkaa. Lisäpanostus, suuruudeltaan 200 miljoonaa markkaa, merkitsisi vajaan kymmenen prosentin tasokorotusta, kun samalla tuen saajien piiri hieman laajenisi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1128/1996) 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 2—4 momentti ja 5 §:n 1 ja 2 momentti, sellaisena kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti ja 4 §:n 4 momentti laissa 1291/1999 sekä 5 §:n 1 ja 2 momentti laissa 562/2000, seuraavasti:

3 §

Hoitomuodon valinta

Oikeus kotihoidon tukeen on kuitenkin vain, jos lapsi on alle kolme ja puolivuotias tai jos lapsi kuuluu samaan perheeseen alle kolme ja puolivuotiaan hoitorahaan oikeuttavan ja samalla tavalla hoidettavan lapsen kanssa.

4 §

Hoitoraha

Kotihoidon tuen hoitoraha on perheen yhdestä alle kolme ja puolivuotiaasta lapsesta 270 euroa ja kustakin seuraavasta alle kolme ja puolivuotiaasta 100 euroa sekä kustakin muusta lapsesta 60 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha on perheen kustakin lapsesta 125 euroa kalenterikuukaudessa. Sen saaminen edellyttää, että vanhemmat tai

muut huoltajat eivät perheen kenenkään lapsen osalta käytä oikeutta kotihoidon tukeen.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, yksityisen hoidon tuen hoitoraha on kuitenkin 60 euroa kalenterikuukaudessa, jos lapsi osallistuu yhden toimintavuoden ajan välittömästi ennen oppivelvollisena perusopetukseen siirtymistään kunnan järjestämään osapäivähoitoon tai perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen taikka jos lapsi perusopetuslain 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä aikaisemmin.

5 §

Hoitolisä

Kotihoidon tuen hoitolisää maksetaan perheen yhdestä kotihoidon tuen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta. Hoitolisän täysi määrä on 175 euroa kalenterikuukaudessa.

Yksityisen hoidon tuen hoitolisää maksetaan perheen jokaisesta lapsesta. Hoitolisän saaminen edellyttää, että vanhemmat tai muut huolta-

jat eivät käytä oikeutta kotihoidon tukeen. Hoitolisän täysi määrä on lasta kohti 140 euroa kalenterikuukaudessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2001 .

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2001

Leena Rauhala /kd
Leea Hiltunen /kd
Päivi Räsänen /kd
Sakari Smeds /kd
Jouko Jääskeläinen /kd

Bjarne Kallis /kd
Ismo Seivästö /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd